

**ALEXANDRU
ODOBESCU (1834-1895)**

ALIONA PURICI

Arheolog, istoric, bibliofil, bibliograf, bibliolog, biblioteconom, editor de documente. A inițiat studiul sistematic al cărții vechi românești, el fiind descoperitorul „incunabilelor tipografiei române” – „Liturghierul lui Macarie” (1508) și „Tetraevangheliarul” din 1512. A alcătuit personal primul Catalog alfabetic al Bibliotecii Academiei. A fost ministru al monumentelor (1863-1864), și profesor de arheologie la Universitatea din București.

Alexandru Odobescu s-a născut la 23 ianuarie 1834, la București. Educația și-a început-o în casa părintească, în 1848, Alexandru Odobescu devine elev al Colegiului Sf. Sava.

În 1850 merge la studii în Franța, la College de France din Paris. În acest timp în capitala Franței se aflau numeroși români, care s-au strâns într-un cerc pentru a tipări *Junimea română*. Odobescu era aici factor principal, iar scopul lor comun era să lupte pentru unirea românilor. „Spre a ajunge la acest scop – spuneau în articolul program – vom întrebuința gândirea sub toate formele ei: vom tracta arte, literatură, istorie, politică, morală, toate dintr-un singur punct de vedere: Patria. La noi elementele care constituiează o naționalitate s-au păstrat neatinse.

Însă aceste mine neprețuite trebuie să lucreze: avem a forma o literatură națională, o industrie națională, arte naționale. Aceasta este gândirea noastră, și scopul nostru e d-a interesa pe toți la ideea de o renaștere națională, de o civilizație română”. El își dă seama că studiile literare și istorice nu pot progresa dacă nu se vor face, mai întâi, două operații: strângerea cărților, manuscriselor, documentelor și inscripțiilor în biblioteci și muzee speciale, apoi catalogarea și bibliografierea lor. Îndată ce sosește de la Paris în țară, colindă satele, locurile istorice, bisericile și mănăstirile, spre a aduna inscripții, documente, podoabe de artă, cărți vechi și orice dovadă de viață românească. Odobescu, ca om de litere și de arte, se ocupa mai ales cu adunarea cărților și odoarelor, iar ca arheolog, de inscripții și pietre vechi.

În 1832 prin Regulamentul Organic se hotărăște înființarea Arhivelor statului, dar reorganizarea lor în mod temeinic se căpătă în 1862. Odobescu cere adunarea obiectelor de artă într-un muzeu național, iar cărțile și manuscrisele în biblioteca națională. Tot el propune de a aduna de la mănăstiri și biserici cărțile vechi. Astfel, a adus 29 de volume de la Cozia, 19 de la Bistrița, cum și de pe la alte mănăstiri. Dar Odobescu nu s-a mulțumit numai a aduna cărțile într-o bibliotecă națională. Pe unele le-a și descris sau studiat, așa cum nimeni nu mai făcuse pînă la el. Metoda folosită în descrierea vechilor tipărituri este de reținut, fiindcă o vom afla utilizată și mai târziu în bibliografia românească veche. Se face descrierea externă a cărților, se reproduc frontispiciile, inițialele, prefețele și epilogurile, precum și unele clișee din cărți. Citează apoi bibliotecile sau persoanele care posedă cărțile studiate și cine s-a mai ocupat de ele.

Odobescu a elaborat o bibliografie daco-romanică, *Bibliografia Daciei* (1872) folosind metoda cercetării și expunerii bibliografice într-un “Buletin bibliografic” inserat permanent în periodicul, *Revista Română* pentru științe, litere și arte.

Bibliofilul desăvîrșit se dovedește a fi prin pasiunea de a-și alcătui o bibliotecă din cărți rare, valoroase prin conținut, legătura și modul în care erau tipărite. De asemenea, bibliofilul își arată iubirea de carte prin felul cum și-a imprimat opera; din acest punct de vedere, cărțile sale, în totalitatea lor, pot servi și azi ca model oricărei edituri în alcătuirea copertei, stabilirea formatului, alegerea literei, încadrarea textului în pagină, orînduirea ilustrației. Cu alte cuvinte, o carte de Odobescu este o operă de artă.

În cele două opere: *Pseudokineghetikos* și *Istoria arheologiei* aflăm o bogată informație bibliografică, pe care orice cercetător se cuvine a o reține în studiile lui.

A propus Academiei să se alcătuiască biobibliografia membrilor săi în momentul alegerii lor. De asemenea, a cerut conducătorilor Bibliotecii Academiei să întocmească și un catalog tematic.